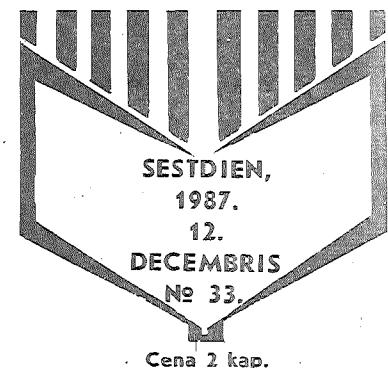

JAUNAIS CĒL'S

AGROFIRMAS «KRASNIJ OKTJABRJ» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

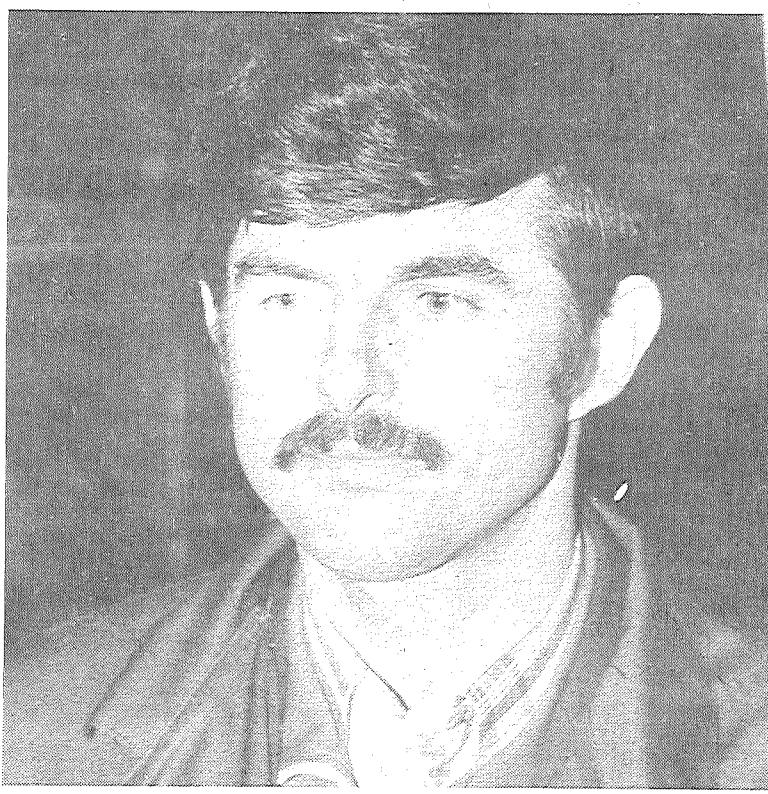
Nesen agrofirmas siera rūpnīca atskaitījās uz savas pastāvēšanas 15 gadiem. Un, kā jau tādos gadījumos pieņemts, tika nosaukti un godināti tie, kuru darba stāžs sakrit ar uzņēmuma biogrāfiju, kuri cēluši un veidojuši savu rūpnīcu. Tādu cilvēku ir daudz, un viņu pulkā arī galvenais mehnāķis Vasilis Žarkovs.

Vasilijs Pavlovič vada kolektīvu, no kura locekļu centības, izdarības, prasmes, arī pieredzes atkarīgs, cik riņķisks būs to darbs, kuri piedalās produkcijas ražošanā. Uzņēmumā, kur ļoti augsts mehnāķu līmenis, kur tehnoloģiskās līnijas strādā automātiskajā režīmā, mehnāķiem darba nav

maz. Galvenais — lai iekārtas darbotos precīzi, bez pārtraukumiem, bet lai to nodrošinātu, ir vajadzīgas ziņas un arī daudzu gādu pierede, kā V. Žarkovam. To viņš bagātīgi nodod tālāk jaunākajiem biedriem, saviem darba kolēgiem, kuri tik pamāgi vēl nav iepazinuši iekārtu, neņem tās stiprās puses un untumus. Ja vajag — V. Žarkovs pašs nemanītās instrumentus.

ATTĒLĀ: siera rūpnīcas veterāns Vasilis Žarkovs.

Antona VEIGUĻA foto

FIRMA GATAVOJAS EKSPORTĒT

Latvijas PSR Agrorūpnieciskās komitejas sistēmā izveidota ārējās tirdzniecības apvienība, kura slēgs līgums par dažādu preču piegādi ārzemju firmām — «Interletvija», pēc tās ierosinājuma agrofirmas vadības apspriedē izstrādāts ražojumu assortimenta saraksts, ko eksportam nākamgad varēs piegādāt rūpniecības uzņēmumi.

Pagādām no firmas eksportām tirdzniecības apvienība, kura slēgs līgums par dažādu preču piegādi ārzemju firmām — «Interletvija», pēc tās ierosinājuma agrofirmas vadības apspriedē izstrādāts ražojumu assortimenta saraksts, ko eksportam nākamgad varēs piegādāt rūpniecības uzņēmumi.

Pagādām no firmas eksportām tirdzniecības apvienība, kura slēgs līgums par dažādu preču piegādi ārzemju firmām — «Interletvija», pēc tās ierosinājuma agrofirmas vadības apspriedē izstrādāts ražojumu assortimenta saraksts, ko eksportam nākamgad varēs piegādāt rūpniecības uzņēmumi.

da, taču 12 mēnešos rūpnīca var sagatavot ap 1600 tonnām, rēķinot, ka spajos aiziet puse no linu stiebriņu svara.

Valūtas fonda papildināšanai preču apmaiņas kārtībā no jauna iekļaufi arī citu rūpnīca produkcijas veidi. Cietes rūpnīca paredz eksportēt 700 tonnas kartupeļu cietes, siera rūpnīca — 500 tonnas siera «Baltijā» un 400 tonnas augstakās šķiras laktizes — piena cukura.

Bez šīs produkcijas eksporta preču sarakstā iekļauti arī 20 šķirnes

zirgu audzētavā izaudzētie zirgi, kuru cena ir 10-12 un vairāk tūkstošu rubļu.

Par šīm precēm, tās realizējot, no ārzemju firmām iegādāsimies modernu iekārtu ražošanas procesu uzlabošanai un automātizācijai, materiālus, arī citas deficitīs preces, ko mūsu valstī ražo maz vai nerāzo. Ārējās tirdzniecības un preču apmaiņas sekari ar ārzemju firmām paredzēti nolikumā par agrofirmu, tās darbību un funkcionālo.

A. FEIMANIS

noliktavās un pilnraionu lopbarības cehā, darbojās pie ierīci izgatavošanas un montāžas eljas iegūšanai no rapša un linu sēklām. Viss gāja gludi un jau varēja noteikt termiņu, kad šī ražotne iestāks darboties ar pilnu jaudu. Taču notika neparedzētais — salūza eljas spiedes zobraids. Viss pārējais ir kārtībā, tikai trūkst šīs detaļas, tālab sistēma nedarbījusi.

Iesākumā bija tikai spiede. Visu pārējo konstruēja un izgatavoja J. Aukšmuksts ar saviem vīriešiem, darbu lielāko daļu veicis atslēdzēni Anotolijs Ivanovs. Viņi atrada piemērotu telpu, kur uzstādīt presi — trešajā stāvā kalšu saimniecības galvenajā korpusā. No noliktavas linsēklas un rapša sēklas šūrp nogādā ar gliemežtransportieru

sistēmu, tās nonāk pašu konstruētajā un izgatavotajā uzkarsētājā ar maištāju. Par siltuma avotu racionalizatoru pierīkojuši gāzes elementus, ko viegli var nomainīt, tie pielāgoti balonos sašķidrinātās gāzes izmantošanai, nodrošinot taupību.

Tālāk sēklas pa tehnī nonāk spiedē, kur iegūst un iefarē elju, bet izspiedas atkal ar citu transportieru palīdzību novada lejā. Tās tur savukārt pievieno kā komponentu lopbarības ražošanā. Kā jau tas tagad tiek panākts visur, arī šeit — eljas cehā — nodrošināta bezatlikumu ražošana.

ATTĒLOS: Juris Aukšmuksts (pa kreisi) ar saviem darbabiedriem; pie pašu izgatavotās sistēmas eljas ieguvei no linu un rapša sēklām.

Nepieciešama konkrētība

Presē publicēta PSKP Centrālās Komitejas atklātā vēstule visiem agrorūpnieciskā kompleksa mehnāķu zatoriem, saimniecisko darbuzņēmuma kolektīvu vadītājiem, speciālistiem un zinātniekim, kolhozu priekšsēdētājiem, padomju saimniecību direktoriem, rūpniecības, kas laukus apgādā ar materiāli tehniskajiem līdzekļiem, darba kolektīviem pa istam atklāt un aktivizēt cilvēcisko faktoru, radošos spēkus, likt lietā rezerves, visur radīt tādu darba un sadzīves, tādu morālu psiholoģisko atmosfēru, lai varētu izdarīt krasu izrāvienu lauksaimniecīkās ražošanas intensificēšanā, tās nozarēs iegūto produktu kvalitātes paaugstināšanā. Vēstulē izvirzīta plaša konkrētā rīcības programma, tiek aicināti apvienoties vienā veselā visi agro-rūpnieciskā kompleksa spēki, lai mūsu plāsi sazarotās un specīgās sistēmas ļaudis godam sagaidītu partijas Vissavienības 19. konferenci.

Šī vēstule ir jauns atgādinājums, pamudinājums agrorūpnieciskajam kompleksam spērt stingrus un noteiktus solus, paātrināt savu gaitu uz PSRS Pārtikas programmas īstenošanu. Partija pie mums griezusies svarīgā brīdi — pārišanas uz pasfinansēšanos un pašapmaksāšanos priekšvakarā. Pēc šiem saimnieciskā aprēķina principiem darbs jāsāk ar 1. janvāri. Pārkārtotās, kas ar to saistīta, kolhozā izdarīta agrāk, saimniecība pēdējos gados iztika tikai ar tiem līdzekļiem, ko pati noplīnīja, kas bija tai rezerve. Tagad šie principi jāievieš arī rūpniecības uzņēmumos. Ne tikai firma kopumā, bet katra tās ražojošā apakšvienība savas ekonomiskās darbības pamatā liek šos principus.

Kārtējā agrofirmas administratīvo orgānu apspriedē šis jautājums tika akcentēts īpaši. Visi priekšdarbi jāpabeidz decembra atlikušajās dienās. Galvenā prasība — no vispā-

rejām valodām pāriet pie konkrētības. Katrā rūpniecības uzņēmumā šodien pat jābūt pabeigtiem izstrādāt konkrētiem pasākumu plāniem, kas tiks izdarīti uz vietām, kas jāizlej kopīgiem spēkiem, kur jāveic efektīvi organizatoriskie pasākumi, kur jāiegulda arī papildus līdzekļi. Visiem kolektīviem jāzina lielāku ienākumu avoti, jāizstrādā ekonomiskie pamati rentabilitātes palielināšanai, kā konkrētos apstākļos tiks uzlabota izdeviela uzglabāšana, kā ktrs no strādājošajiem gādās par ražotās produkcijas kvalitātes uzlabošanu. Visiem šiem jautājumiem īpaša vērība jāvelta līnū fabrikā, kur sagādāts daudz izdeviela un pastāvīgi jākontrolē, lai tās pilnībā tiktu saglabātas, nebojātos, jāpārkārto iespējamības robežas esošie pārstrādes tehnoloģiskie procesi, lai palielinātu kvalitātīvas šķiedras ražošanu.

Tāpat daudz darāmā atradīties arī abās pārējās rūpniecībās, kolhoza ražošanas iecirkņos, lopkopības fermās. Partija mūs aicina darīt visu, lai sekmīgi rītētu darbs lopu ziemēšanas nodrošināšanā, lai laikā un kvalitatīvi sakārtotu tehniku. Kā vienā, tā otrā darbs iesākts labi, uzdevums — līdz pavasarim nezaudēt pozīcijas, bet gan paderīt tās drošas, vēl vairāk kāpināt darba tempus.

Īpaša loma šajā periodā ir ekonomiskā dienesta speciālistiem, jo iepriekš ir jāparedz, ko dos pārkātojumi un jāizstrādā labākie varianti. Un viens no svarīgākajiem uzdevumiem ir panākt, lai ktrs cilvēks strādātu savā vietā un savā amatā, lai nebūtu lieku štata vienību, nevajadzīgu administratīvu saimniecisko veidojumu, kuri tikai traucē cīti normālam darbam. Vārdū sakot — visam jābūt atbilstībā ar mūsdienu darba organizācijas principiem un kolektīviem izvirzītajiem uzdevumiem.

ERADAS LAIKA

Registans — lielākais tuksnešainais apvidus Afganistānas dienvidos. Te jau no laiku gala ir bijusi problēma ūdens apgādē. Šī tuksneša ziemēju un rietumu daļā tek Gilmenada, tās kreisā krasta pieteka ir Lora (kāda saskana ar mums labi pažīstamo Lorupi!) un Argandaba, kuras aizsakas Kandagara plato. Pie šīm upēm uz tuksnešu un plato robežas paceļas Kandagara. Pie upēm veikti plaši irrigācijas darbi, bezzemniekiem un klejotājiem bija speciāli uzbūvētas sādžas, tācū apūdejojamās zemes tīka piesālotas un ļaudis pameta šī teritorijas. Toties šī rajona oāzēs plaukst un zeļ dzīve. Tāda ir arī pati pilsēta, un laikam gan nekur citur Afganistānā nav otras tai līdzīgas. Te nojauktas vēcas pussagrūvušās no māliem, sajauktiem ar saliem (samana), celtās mājas un uzbūvētas modernas, veco, līkumaino ielu vietā ir tāsnī prospekti, kas sākas centrā un kā stari aizvirzās uz periferiju. Daudz lakuumi un skvēru ar puķu dobēm. Augļu koku zajumos slīgst savrupmājas aiz augstiņiem tā paša sajama ūzogiem — duvaliem, kur ir krās-

ni iekšējie pagalmi, strūklakas. Daudzām mājām kupolveida jumti. Ne-trūkst arī europeiskā tipa māju. Tālu skan Kandagara tirgus rindu slava. Pilsētas vēsturē daudz sveržemnieku iebrukumu, kuri grāva un postīja, tāpēc te nav senu arhitektūras pie-minekļu. Bet to visu droši vien atsvēr monumentālais mauzolejs af gānu valsts dibinātājam Ahmad-šaham ar ciprēju aleju, ar 12 apbedījumu vietām, kur glabāti viņa dāli — šis kapu vietas rotā mākslinieciiski izgriezumi un inkustācijas.

Visu to savā karavīra gaitās ne reizi vien tika vērojis Aivars Skutelis. Pirms dienesta Padomju Armijā viņš strādāja par ūleri Preiļos patēriņu biedrībā, šo darbu turpināja, arī atrodīties ierobežotā padomju karaspēka sastāvā, pildot savu internacionālo pienākumu, kad af gānu tautas valdi-ba griezās pie mūsu zemes pēc palīdzības. Viņa kaujas uzdevums bija piegādāt ūdeni. Par sekmīgi veiktais pienākumiem karavīrs saņēma medaļu «Par drošību».

«Ar ko atšķiras Goda kolhoznieki no parastā?», paraustīja plecus — ne ar ko.

Pilnītiesīgi saimnieki savos ražošanas iecirkņos ir to priekšnieki. Varbūt ka vajadzētu padomāt, ar ko lai izceļas šie cilvēki, kas visu savu darba dzīvi ziedojuši saimniecībai, bet ne tikai šad tad piemīnēt, ja ienāk prātā, ka viņi tādi ir. Vēl ir arī citi pensionāri — Broņislava Veigule, Helēna Vanaga un Broņislava Ūzulniece. Bet strādājošie arī šodien stāp labākajiem — slaucējas Feklinija Dapilova un Tatjana Radionova, mežkopis Mānījs Maslobojevs un citi. Varbūt ka arī viņu darba vietas varētu būt kāda zīme par pieredibu Goda kolhoznieku kahortai. Lai zina, kas jāgoda. Pārfrāzējot dzējnieka Roberta Roždestvenskā vārdus, var teikt, ka viņiem tas nav vajadzīgs, bet vajadzīgs citiem. Sevišķi jaunajiem. Vajadzīgs, lai atgādinātu rindas no Konstitūcijas par to, ka darbs ir goda un slavas lieta. Atgādināt, ka katrs godīgs darbs ir slavējams, ka mūsu zemē ciena tos, kuri nav taupījuši sevi, kuri strādājuši apziņīgi, labāk un vairāk par cīfiem. Mēs labi zinām, ka cilvēku ceļ viņa darbs, bet arī atgādināšana par to nenāk par skādi. Lai savu dienu steigā, savā nevalā zinām, ka stāp mums ir godināmi ļaudis.

Juris KAUŠA

«JAUNAIS CĒLŠ»

Un tad nāca grūts pārbaudījums. Aivaram bija uzticēts tanku bataljonam, kas bāzējās netālu no Kandagaras, nogādāt dzīzeldegvielu. Maršruts bija zināms. Debesis — neviena mākonīša, ar visu spēku cepināja saule un sakarsētājā automašīnā kabinē viņš jutās kā uz pannas.

Cēlš vijas starp pakalniem. Pēkšņi no kāda viņa mašīnu sāka kapāt lodes. Pelečīgajā Saulē izdegusajā kaurājā, kur vīdēja kropļi krūmāji, plaiksnīja šāvienu zibšņi. «Dušmaņi! — Aivars tūdal aptīvēra. Nākošajā mirklī viņš drīzāk sajuta, nekā dzīrēja spalgus triecienus pret kabīni un pēkšņas asas sāpes...

Uz kādu sekundes daļu ūleri zaudēja orientēšanās spējas. Bet tūdal atguvās, viņu apdedzināja doma: jāz-pilda pavēle, degviela jānogādā laikā! Saspridzinājis visus gribas spēkus, sakodis zobus, viņš stingrāk uzspieda akceleratora pedāliem. Pēc dažām sekundēm mašīna bija aiz likuma un drošībā. Atlika tikt līdz mērķim...

...Aivars Skutelis sadziedēja rētas, veselis atgriezās un atsāka savu dienesta pārtraukto darbu — strādā par ūleri. Viņš mašīnā pārvadā garšīgas lietas — bulcījas.

Notikumi dienestā — tālu no mājām attālinās arī atmiņās. Kādreiz vecākiem vai labiem draugiem pastāstīja, kā tīcis pie rētas. To viņš neuzskata ne par kādu varonību. Kuram kāram tā varēja gadīties, un kurš kārs būtu rīkojies tāpat. Komandiera pavēle karavīram ir svēts likums, kurš jāzīpilda tieši tā, nevis savādāk. Un jo vairāk, kad viņu gaidīja biedri. Ar pēdējiem spēkiem vadīdams mašīnu, viņš tomēr ieradās laikā.

Aivars Skutelis savā vienībā bija komjaunaņēm ceha komitejas locekls, kā dažien sabiedriski cilvēks iemantojis daudz draugu. Ar prieku bija aizbraucis arī uz tīkšanos ar dienesta biedriem, kas bija ļoti sirsīnīgi.

Kādu dienu (tas bija novembrī) saņēma uzaicinājumu ierasties kara komisariātā. Ja jau aicina — jājēt. Atprasījās no darba. Izrādījās, ka jāuzgārējā parādes uzvalks. Tas jau kaut ko nozīmēja, vēl vairāk safrauca. Un, kad rajona izpildkomitejas zālē viņš ieradzīja ziedus, smaidošas sejas — pavisam apmulsa: kas tad nu būs?

Viņu nosēdināja goda vietā. Savīnojums sasniedza augstāko pakāpi, kad līdz viņa apziņai kaut kur no tālienes aizskanēja, kara komisāra aizpulkveža Vitālija Supruna vārdi:

— Par drošību — pildot dienesta pienākumu... apbalvots ar Sarkanās Zvaigznes ordeni...

Viņam pasniedza šo zvaigzni, ko ļoti augstu vērtēja Lielā Tēvījā kara gados, ko kaujiniekim piešķīra par sevišķiem nopelnīem un varonību. Viņam sadeva rokās graciozos nelķu ziedus... Un atmiņā pavīdēja tālā pilsēfa aiz Hindukuša kalniem, biedru sejas, svelmainā saule... Kaujas ordenis savu īpašnieku atrādis tālu prom no notikumu vietas, dzimtās puses pilsētā, prom no briesmām, mierīga darbā.

Viņam spieda roku, vēlēja panākumus, laimi. Tas viss Aivaram ir priekšā. No viena metāla izlej ordeņus par kauju nopelnīem, no tā paša — arī par nopelnīem darbā. Viņa biogrāfija vēl tīkai sākusies, un tur vēl daudz vietas darba varonībai. Karavīra rūdījums, kas iegūts tālajos celos, palīdzēs.

Antons RĀNCĀNS

ATTĒLĀ: Aivars Skutelis pēc apbalvojuma saņemšanas.

Jāņa SILICKA foto.

MŪSU NOVADNIEKI

Sirdij tuvās melodijas

Latvijas PSR Valsts premjējam, bet 1965. gadā, komponistam piešķīra PSRS Tautas skātves mākslinieka goda nosaukumu.

Savā daīradē Jānis Ivanovs visu mūžu palicis uzticīgs Latgalei, bērniņas un jaunības gados latgaliešu tautas mūzikas un dziesmu gara savaldzīnās, viņš komponējis tautai saprotamas un sirdij tuvās melodijas. Krāšnākās ir tie darbi, kuros iestarpinātas tautā dziedātās melodijas. Piemēram, sestājā, Latgales simfonijā skan «Aiz ezera balti bērzi». Tautiskās melodijas skan arī astotajā, septiņpadsmitajā un divdesmitajā simfonijās. Muzikologi J. Ivanova nozīmi padomju mūzikā salīdzina ar Mjaskovska lomu un nozīmi krievu padomju mūzikā.

Savīnojošas ir komponista svītas — «Latgales aīnavas», «Varavīksna», «Mākonīns», «Rāzna», «Latgales deja» un citas. Jānis Ivanovs aktīvi dzīvo līdzi savam laikmetam, dzīvi atsaucas uz svarīgākajiem notikumiem. Jau 1938. gadā ar savu trešo simfoniju apliecināja, ka ir nobriedis komponists, kurš stingri nostājies savās pozīcijās. Sevišķi uzbangojumu viņa talants ieguva pēckara posmā. Piemēram, jau 1945. gada rudeni pabeidza piektās simfonijas partītūru, kurā pauž tīcību tautas spēkiem un slavīnu uzvaru. Desmit gadi — no 1948. līdz 1958. — bija visauglīgākais posms komponista daīradē. Savu septiņpadsmitadi — 1976. gadu — komponists atzīmēja ar septiņpadsmitā simfoniju un vairākiem mazākā fārmātā darbiem. Divdesmit pirmo iesāka 1983. gadā, uzrakstīja trīs klavieru daļas, bet vairāk nepaguva — nepielīdzamā nāvē pārtrauca darbu. Kokles stīgas pārtrūka un koklētā dziesma aprāvās pusnoti. Darbu pabeidza viņa skolnieks Juris Karlsons. Komponista «gulbjā dziesmas» pirmatsānos bija 1984. gada 3. maijā — Latvijas PSR Komponistu savienības IX kongresa atklāšanas brīdī. Presē parādījās jūsmīgas atsausmes un parādējumi, ka «...tā ir mūzika, kuras apveršana no pirmās iepazīšanās nav iespējama. To spēlēs, studēs, aizvien vairāk pietuvojoties satura bagātībām».

Domāju, ka šos vārdus var attiecināt arī uz visu komponista daīradēs manifotu. Mēs nepavism neesam pietuvojušies tā satura bagātībām.

Jāņa Ivanova melodijas ierakstītas skānu plātēs, tās pārrāda radio, tām runā, atceras, viņa daīradēs metodes, augsto simfonismu, atstāto matojumu studē un pēta ne tikai konservatorijas studenti. Un iedomāsīmies, ka, lai labāk to visu izprastu, ļaudis dodas uz Jāņa Ivanova māju — memoriālo muzeju Babru sādāz. Kālab lai tas nenotiku? Lai saaprastu diža cilvēku būtību, ir jāredz un jāizjūt tā vide, kura viņš veidojis. Vai Jānis Ivanovs nevar nostāties līdzās Jānim Pleikšānam?

Retorisku atbildi uz šiem jautājumiem necentīšos dot, bet man gribas ticēt, ka būs Preiļos Jāņa Ivanova iela, būs arī muzejs viņa mājā.

A. MEŽMALIS

Goda kolhoznieki

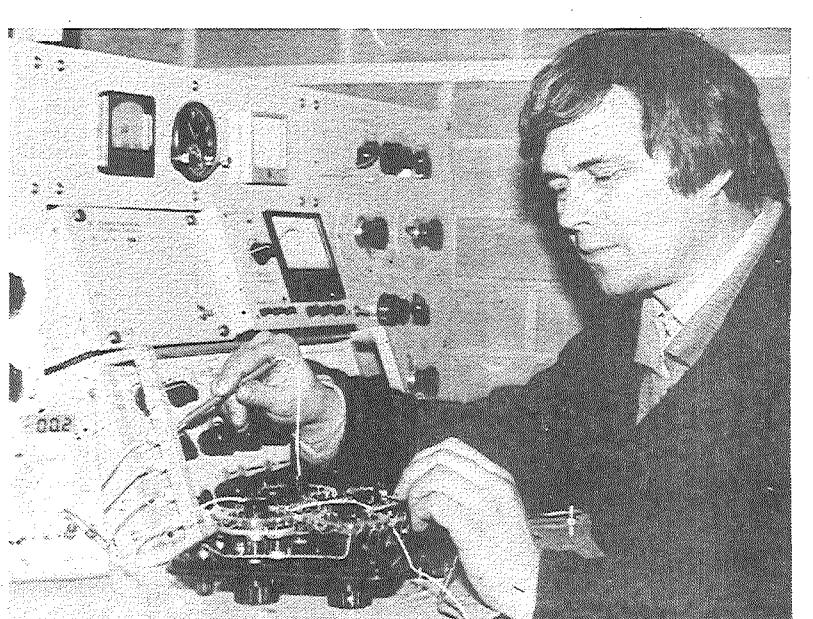
Mūsu kaimiņos — Pleskavas rajona pierobežas saimniecībā gadījās redzēt vienkāršas lauku mājas, ne jaunas, bet sakārtotas, sakopotas. Un goda vietā — pie stūra, kas pirms sveic atnācēju, pie lievena uzlikta plāksne: šeit dzīvo tāds un tāds goda kolhoznieks un viņa paša portrets. Katrs, kas ienāk, zina, kas par cilvēku sagaida. Un, gribot negribot, tev jāizjūt cieņa pret viņu. Gadjījās arī aprūnāties ar dažiem: ko tad viņiem dod šīs skalais nosaukums? Ja tie ir pensionāri, tad viņiem bez maksas apstrādā piemāju zemi, palīdz sagādāt kuriņamo ziemaļi un tā tālāk. Tie, kuriem vēl pietiek spēka un strādā — arī pelna lielāku ievērtību par citiem. Tas viss ierakstīts nolikumā par šī nosaukuma piešķiršanu un dod iespēju katram ar fizisko vai garīgo un sabiedrisko darbu iegūt to.

Mūsu saimniecībā ir 12 Goda kolhoznieki. Pēdējam no viņiem nosaukums piešķirts pirms vairākiem gadiem. Kopš tā laika neviens jauns nav nācis klāt. Četri saņem pensiju un mierīgi dzīvo mājās, oficiāli neskaitās darbā, palīdz, ja spēj un ja paaicinā. Piemēram, bijušais ilggadējais traktorijs Ivars Mihailovs, vairāku valdības apbalvojumu kavalieris, dzīvo Pieniņos, pavada savas dienas piepalīdzot ģimenei. Uz jautājumu:

Nebūs pārspīlēts, ja teiks, ka siera rūpnīcas sirds, kas liek tai pukstēt spēcīgā ritmā, ir kontroles mērinstrumentu un automātikas cehs. Tajā sapulcējušies vīri, kas zina un saprot komplikētās ierīces, līnijas, gādā par to ritmisku darbu dotajā precīzā režīmā. Automātika ir kaprīza lieta, maza novirze no režīma — un tā vairs «neatbilst» par sekām — produkcijas kvalitāti. Bet ja KML un A strādā tādi vīri kā Raimonds Babris, Jānis Jaudzems un citi — pārsteigumi nenotiek.

Attēlos: Raimonds Babris (pa kreisi) un Jānis Jaudzems.

Jāņa SILICKA un Antona VEIGULA foto

RAJONA PANORĀMA

...Novakarē rajona centrālās bibliotēkas lasītavā pulcējās neparasti daudz cilvēku, lai paklausītos žurnālistu un publicistu Gunāru Kurpniku. Grāmatu draugu biedrība un bibliotēka, organizējot tikšanos ar interesanto, daudz pieredzējušo žurnālistu, cerēja, ka mūsu lasītāji varēs daudz gūt, saņemt atbildes uz jautājumiem, garigi bagātināties.

G. Kurpniks caurcaurēm žurnālisti. Viņa dzīves ceļš nav bijis rožēm klāts. Stāstot par sevi, viņš apstājās pie nozīmīgākajiem un, varbūt, arī smāgākajiem gadiem. Tie bija kara gadi. Ne visi, kas bijuši kauju spēlē, spēj un var pārdzīvojumu pasniegt klausītājiem. To šoreiz varbūt tikšanās dalībnieki arī negaidīja, jo viņš sarakstījis arī daudz citu grāmatu. Scenārijus filmām «Sūtīju sazvērestību» un «Mēs gājām ar Iļjiču». Bet viņam ir arī dialoga formā uzrakstītā grāmata «Piemīna» (Nenonāvēto karavīru saruna), kas krievu valodā iznāca 1984. gadā.

Autors pats iebilst, ka karu nevar izstāstīt, tas ir jāizjūt pašam. Viņaprāt, dialogs, liekot runāt karavīriem pašiem, vislabāk var atklāt cilvēkus un arī kara būtību. Viņš sakā: «Atmiņa. Tu esī necīga, tu esī diža. Tu esī kā ēna — tēsot o cīlvekam pāriekšu, te velcīes no muguras».

Šī atmiņa, šie nezūdošie fēli un gadi kas nāca līdz ar pārdzīvojumu no tiem tālajiem un reizē tuvajiem kara gadiem, laikam bija tās dzenulis, kas lika:

«Uzdrošināties un strādāt. Bez neatlaicīga, nogurdinoša darba, stundām, dienām, nedēļām, mēnešiem, aizvadītiem pie rakstāmgaldā, nebūtu tapusas arī grāmatas: «Neuzpēkamais kareivis» — apcerējums par vienu no pretzilkošanas darbiniekam F. Dzeržinska līdzgaitei E. Bērziņu, kopā ar N. Šestakovu uzrakstītais dokumentālais stāsts «Zīno simīcētrdesmit septītāis» — par E. Ābolīja vadītās frontes izlūku grupas darbību fašistu okupētajā Kurzemē».

Nobeigums 4. lpp.

Cilvēkam vajadzīga ģimene

SOCIĀLISMA ZEMĒS ● ● ● ● ● ● ● ● ● ●

ČEHU KOOPERATĪVI

Viens no svarīgākajiem pasākumiem kadru nostiprināšanā laukos Čehoslovākijā ir visu iedzīvotāju apgāde ar mūsdienīgiem komfortabliem dzīvokļiem. Valsts pārvaldes vietējie orgāni un lauksaimniecības uzņēmumi daļēji finansē lauku māju būvniecību un kapitālo remontu, palīdzības apmērus nosaka lauksaimniecības un pārtikas federālās un republikāniskās ministrijas. Valsts dotācijas kooperatīvajai celtniecībai tiek piešķirtas pamata un papildus pabalstu veidā. Pamata pabalsts ir 11,1 tūkstoši kronu (100 kronu — 10 rubļi pēc saskaņota kursta organizācijām, kuras nenodarbojas ar tirdzniecību) katram dzīvoklim un vēl pa 1,2 tūkstošiem kronu par katru derīgās plātības kvadrātmētru (bet ne vairāk par 49 kvadrātmētriem). Papildus pabalsts ir no 150 līdz 670 kronām atkarībā no būves tipa, stāvu un piebūvju skaita utt.

Dzīvokļu celtniecības kooperatīvu pārvaldiem valsts lauksaimniecības uzņēmumi piešķir pabalstus 50 procentu apmērā no pirmās iemaksas. Vairākos gadījumos pirmās iemaksas tiek pilnīgi segtas, bet ar tādu noteikumu, ka nākamās mājas īpašnieks attiecīgi saimniecībā nostrādās ne mazāk par 10 gadiem. Bez tam tie, kuri būvējas, var pamet bankas kredītu 15 tūkstošu kronu apmērā par dzīvokli un vēl papildus pa tūkstošiem par katru derīgās plātības kvadrātmētru, atmaksāšanas termiņš — 40 gadi.

Kapitālajiem remontiem valsts saimniecību darbinieki pēc līgumiem ar saimniecībām no vietējās tautas komitejas var saņemt pabalstu

50 procentus apmērā no izdevumiem (ne vairāk par 20 tūkstošiem kronu) par materiālu iegādi, pievešanu un būvdarbu veikšanu. Šos darbus — jaunu māju būvniecību un veco kapitālo remontu izdarīt celtniecības kooperatīvi.

Salīdzināsim ar sistēmu, kāda celtniecībā laukos ir mūsu zemē. Darbi tiek ieslēgti celtniecības organizāciju plānos, dzīvokļu celtniecības kooperatīviem valsts piešķir kreditus 70 procentu apmērā no mājas vērtības, tie vienīdzīgās daļas jādzē 10—20 gadu laikā. Lauksaimniecības uzņēmumiem atļauts apmakstāt daļu no šī kredīta, izlietojot sociālo un kultūras pasākumu un dzīvokļu celtniecības fondu līdzekļus. Sistēma pastāvīgi pilnveidojas, uzlabojas, lauku saimniecībām klūstoši ekonomiski spēcīgākām, tās atrod iespējas atsevišķos gadījumos sevišķi izcelušamies un perspektīvām ģimēm dzīvojamās mājas uzņuvēt pilnīgi par velti ar noteikumiem, ka tām jāstrādā dotajā saimniecībā un mājas, ko ieguvušas personīgajā īpašumā, var pārdomāt tikai saimniecībām, kuras cēlušas. Pēdējā laikā pieņemti vairāki lēmumi, kuri stimulē pilsētu iedzīvotāju ieinteresēšanu iegādāties tukšās viensētas laukos, izdarīt to remontus, noslēgt līgumus ar saimniecībām par sadarbību.

ZTI centrs

PSRS TSSI BALVA

Jaunaglonas 58. profesionāli tehniskajā vidusskola notikta agrorūpniecības kompleksa darbinieku dienai veltītie svētki. To dalībnieki iepazīnās ar šīs iestādes jauno mācību korpusu, tā kabinetiem, priekšzīmīgi iekārtotiem, tāpat kā kompānijas, skolas bērnudārzā, muzejs, aerobikas, smagatlēktikas un motosporda sekcijas nodarbibu zāles. Pēc tam visi piedalījās svētkiem veltītā pasākumā, kur par lauku saimniecību kolektīvu darbu pāstāstīja rajona agrorūpniecības komitejas priekšsēdētāja vietnieks Alberts Eglītis. Viens no daudzajiem patīkamajiem pārsteigumiem te bija PSRS TSSI bronzas medaļu pasniegšana agrofirmas «Krasnij Oktjabr» generāldirektora vietnieci lauksaimniecībā Sofijai Vjaksei un kolhoza «Krasnij Oktjabr» galvenajai agromēri Irēnai Šaiterei.

ATTĒLĀ: Irēna Šaitere — viņai ir pamats būt apmierinātai: lai arī grūts bija 1987. gads, tomēr tās afēnes daudz labu panākumu.

Jāņa SILICKA teksts un foto

Žanis, Ivars, Juris un Mārīte Antonīnas Kivlenieces mājās kolhoza «Šarkanā ausma» Bētišķos ienāca tad, kad kādas citas sievietes, kuras viņiem vajadzētu saukt par mātēm, bija pametušas. Viņi te piedzima no jauna, lejūtīgā, labestīgā un enerģiskā lauku sieviešu Antonīna Kivleniece paņēma šos bērnu no Aglonas internātiskolas un kļuva viņiem par tāto māti.

Pirms gadiem tādi mazi, nevarīgi cilvēkberni meklēja ģimenes siltumu, draugus un laimi. Žanis pirmsajata, ko nozīmē mājas. Viņš

Kolektīva dvēsele

Tas bija pirms 31 gada. Novembra dienā linu fabrikā ieradās Anna Romanova. Jauno iesācēju ieskaitīja par strādnieci maiņā. Darbā nemanoj aizritēja desmit gadi. Anna Paladijevna bija iekrājusi pamātīgu pieredzi, teicami iepazinus visus darba procesus, labi orientējās visos iecirkņos. Bet pats galvenais iemantojusi kolektīva cienu. Viņu izvirzīja par maiņas meistari.

Jau gads, kopš viņa strādā par mērcēšanas ceļa priekšnieci. Stiebriņu sagatavošanas iecirknis mūsu uzņēmumā ir viens no svarīgākajiem — labi strādās, būs arī laba šķiedra, kaut ko neizdarīs līdz galam — cieši gala produkcijas kvalitātē. Tā mums ir garā un tsā šķiedra. Maiņa, kas gatavo kārtējo partiju, atbilst tikai par savu darbu, bet Annai Romanovai jābūt nomodā par visu. Jāinteresējas arī par to, kas iznāk no šī ceļa darba, par ko linu produkcijs pārvēršas tālākajā pārstrādēs

gaitā. Protams, jādara viiss, lai kaltētavā un uz mīstīšanas un kulstīšanas līnijas nonāk laba produkcija.

Anna Romanova veic joti atbilstīgu sabiedrisko darbu — vairākus gadus no vietas mūsu fabrikas strādnieku kolektīvs viņu ievēl par arodbiedrības komitejas priekšsēdētāju. Lai nu ko, bet būt par vismasveidīgākās organizācijas līderi, par tādas organizācijas, kas ir pati tauta — strādnieki, inženierihinieki, kas pauž visu intereses nevar vis kurš katrs, bet tikai tāds, kurš atlaisno uzticību un cerības. Anna Paladijevna prasmīgi pilda šo nepavisam ne viegli pienākumu, ir principiāla komuniste, aktīvi piedalās mūsu fabrikas sabiedriskajā dzīvē.

Kira KRIŠUKA,
ceļa partijas pirmorganizācijas sekretāre

atveda Ivariņu — slimu, vārgu. «Kā es varēju tādu atstumt?» — atceras Antonīna Kivleniece. — «Pēcāk abi puikas mūsu mājās atveda Juri, jo viņam nebija kur braukt. Iesāka saukt par brāli...»

Pēc kāda laiciņa uz Bētišķiem no internātiskolas atveda Mārīti — mazu, sprīganu meiteni ar melniem matiņiem. Viņa loti labi sadzīvo ar saviem jaunajiem brāļiem.

Jurim ir savi istie brāļi, gadiem ilgi viņi meklēja viens otru un jau kā padsmītnieki atrada celju uz Bētišķiem. Nu arī Sergejs un

Guntis ir Antonīnas Kivlenieces dēli.

Kā turpmāk veidojies šo bērnu liktenis? Žanis strādā agrofirmā «Krasnij Oktjabr», Juris — pārs jau ģimenes galva, Ivars ir karavīrs internacionālists, Mārīte — skolniece. Kā vienmēr, arī tagad Antonīnas Kivlenieces mājās ir silti no jauniešu smaidiem, no mājasmātes sirsniņas.

Aina ILJINA

Attēlā: Antonīna Kivleniece ar Juri, Sergeju un Mārīti.

Nobeigums. Sākums 3. lpp.

G. Kurpnieks sakarot rakstot tikai par cilvēkiem, kuri viņam esot dārgi. Nejausi sastapti un iepazīti ir E. Vēveris, un tāpat grāmata «Divas dzīves».

Ko viņam devušas tikšanās ar Eiženu Vēveri? Apbrīnās pilnā balsī viņš stāstīja par šo cilvēku — dzējnieku, par viņa gara spejām, fizisko izturību. Cik tas ir skaisti, ja tu vari aiziet nebūtībā nesudzoties, nevaidot, bet apstājoties pusvārdā... Kā aizgāja Eižens Vēveris.

Tikšanās reizē Gunārs Kurpnieks runāja arī par daudziem citiem sasāpējušiem jautājumiem: jauniešu garīgais infantīlisms, kultūras trūkums, cīestsirdība u.c.

Šodien jau daudz nokavētā gan dabā, gan kultūrā, un nākošās paaudzes to visu mums nespēs piedot. Mēs vēl šodien daudz ko darām ar nokavēšanos, sak, pagaidīsim. Mēs bieži atceramies un spriežam ka, nevienu vienaldzīgu neatstāj izglītības problēmas, par ko runāja arī mūsu vienis. Ja Preilos būtu viena ģimnāzija, pat ja visā Latgalē viena, jau arī tad būtu liels pānākums skolu reformā — izskanēja žurnālista doma. Ar to, man liekas, jāsaprogt, ka mums vēl tāls ceļš ejams, līdz mūsu parastā vidusskola spēs līdzināties kādreizējai ģimnāzijai.

G. Kurpnieks asi vērsās pret manas paaudzes laikabiedriem. Bet jājautā: kā kļūda tā ir, ka mums vāji pedagoģi, inertni, beziniciatīvi inženieri utt.?

Jautājumi, ko vakara daļbnieki uzdeva cīeniņam, bija visdažādākie. Varbūt viens otrs nebija apmierināts ar publicista atbildēm, bet G. Kurpnieks bija īsts, tāds, kāds mēdz

būt savās grāmatās, publikācijās — impulsīvs, brīziem pat nesavalīgs, bet patiess un godīgs viņš bija gan. Visvairāk man patika atbilde, kad teica:

— Pie mums demokrātija būs tad, kad būs kultūra! Mūsu viesis, tāpat kā tikšanās rīkotāji cerēja, ka liela dala klausītāju tomēr būs jaunatne, bet... bet jauniešus diemžēl neinteresē cīti cilvēki, vai arī otrs galējība — viņiem visdrīzāk nav intereses par mūsu tautas vēsturi, par tās likteņgaitām.

Autors Joti dzīvi stāstīja par grāmatas «Rīga. Mozaīkās un ritmos» tāpsānu. Cik smags darbs bija jāveic, cik arī viņu materiālu jāpārskata, līdz beidzot šī grāmata ieguva tādu variantu, kādā nonāca pie lasītājiem. Ar lielu mīlestību viņš runāja par mūsu republikas galvaspilsētas lepnumu — Vecrīgu. Un arī par to skumjo, ka te aizvien vēl nav telpu Viļa Lāča Valsts bibliotēkas grāmatu krātuvei...

Kopā ar Gunāru Kurpnieku Preilos viesojās arī izdevniecības «Avots» nodalas vadītāja Inna Vaitmane. Viņa pastāstīja par izdevniecības darbu, par interesantākajām grāmatām, ko laidīs klajā pašlaik un arī tuvākajā nākotnē, kādus jaunumus saņems lasītāji.

Mūsu klausītājus viņa uzrunāja ar lūgumu: pētīt sava novada vēsturi, kultūru un gatavot izdošanai vērtīgākos materiālus — šajā ziņā no izdevniecības var saņemt pretimnāšanu.

Pasākuma izskanā apmeklētāji apskatīja G. Kurpnieka grāmatu izstādi, ciemiņiem lūdza autogrāfus. G. Kurpnieks lasītājiem kā žurnālists tuvāk pazīstams no 1968. gada, kopš vada iecītā sabiedriski politiski Latvijas KP CK izdevuma «Horizonts», kurš iznāk divas reizes mēnesi, redakciju. Kāds ir šis izdevums, domāju, lieki atgādināt, jo visi zina paši. Par publicista daiļradī spilgti pastāstīja bibliogrāfe Ināra Batarāga.

Dzidra STUPĀNE,
rajona centrālās bibliotēkas direktora vietniece

NO MALU MALĀM

Kas tie tādi Solovki?

Ir tāda sena dziesma:
«Dievu to kungu lūgsmi, seno
notikumu paužīsim,
Man to Solovkos stāstīja tēvs
Pitirims...»,
kura vēsta par laupītāju Kudejaru,
kurš galu galā nožēlojis grēkus
un pametis savu nelietīgo dzīvi.
Par Kudejariem senajās leģendās
nosauc dumpiniņus, kuri cīnījās
par apspiesto tiesībām, los aizstāvēja,
atnēma naudu bagātajiem un iz-
dalīja nabagiem. Ja notvēra, tad
varēja nokļūt Solovku cietoksnī.
Tāds liktenis piemeklēja dažus
Stepana Razina līdzgaitniekus.

XV gadsimta sākumā uz vienas
no Solovecku arhipelāga salām
aukstās Baltās jūras vidū mūki
Zosima un Savvatījs nodibināja
klosteri. Vēlāk tam bija lemts kļūt
par Krievijas Ziemeļu lielu kultū-
ras un aizsardzības centru. XVI

gad simta beigās piejūras sādžu zemnieki, kuras ietilpa klostera īpašumā, tā sienas aplika ar milzīgiem granīta blukiem, ārkārtīgi prečīzi pieguļošiem viens otram, izveidojot arhitektonisku celtņi, kur Joti uzskatīmi redzama tautas celtnieku inženieratītības un māksliniecīkās gaumes unikāla sintēze.

Te divas reizes bija ieradies cars Pēteris I, cītējotnī apmeklēja Stepana Razins. Tā kazematos bija ieslodzīti arī aizkrācēji ar savu pēdējo atamanu Pjotru Kalniševski un citi. Par salām savos darbos rakstījuši M. Lomonosovs, B. Nemirovīčs—Dančenko, M. Gorkijs, M. Prišvins un citi.

Pēc Lielās Oktobra sociālistiskās revolūcijas pirmajās gadu desmitēs nebija ne tādu līdzekļu, ne arī laika, lai uzturētu pirmatnējā veidā Solovku celtnes, daudzas no tām

pauzēdēja savu izskatu, citas panīka, sabruka un gāja bojā. Tajā skaitā laika zobs bija daļēji lielākā vai mazākā mērā iznīcinājis arī kremļa tornus, baznīcu kupolus.

Sešdesmito gadu sākumā Padomju valdība nēma savā aizsardzībā šo unikālo pieminekli, bet 1975. gadā tam tika piešķirts Valsts vēsturiskā, arhitektūras un dabas lieguma statuss. Līdz ar to likti pamati atjaunošanai. Taču tā ritejusi neapmierinoši, ne tikai lēni, bet arī nesaīmnieciski, jo traucēja dažādas birokrātiskas barjeras, aizlieguma instrukcijas un tamlīdzīgi.

— Šo Solovki vēl gaida savu «zvaigžņu stundu», un tā sākusišs tagad, ar pārkārtošanos, kas aptvērusi visu mūsu zemi.

A. R.

RUDENS MOTĪVI ZIEMAS SĀKUMĀ

Cik reizes jāuzkrīt un jānokūst sniegam, kamēr baltā vieša kļūst par īstenu saimnieci mūsu mājās? Viens saka desmit, otrs — piecpadsmit reizes, trešais — mazāk. Kā sacīt jāsaka, dzīvosim un redzēsim — divas reizes, divas mazīgas ziemījas jau aizvadītas. Trešā jau klāt. Lauku ļaudis vēl nav gauži nobijušies, un ratus viņi vēl nemēģinā noslēpt zem nojumēm drošās vietās, vēl jau patur pagalmā, lai būtu pa rokai, pa tvērienam.

Droši tas nav, vēl viena naktis un ieputinātu kuponā.

Visu novembri bija īsti rudenīgs laiks, ar miglām, ūdenošanu no debesīm. Klusās bezvēja stundās sīkie lietus pilieni ilgi turējās tievo zarinu galos, dzidri spīdēdamies uz izmirkusā tumšpelēkā apkārtnes fona. Tāds patiņa arī ziemas pirmsais mēnesis — decembris, pirmsās dekādes beigās pa naktim sāka mazliet piesalt, gatavojojot ceļu jaunam sniega putenim.

JAUNAIS CĒLŠ

Laikraksts «Jaunais cēlš» («Новый путь») iznāk 1 reizi nedēļā latviešu un krievu valodā sestdienās. Foto-salikums.

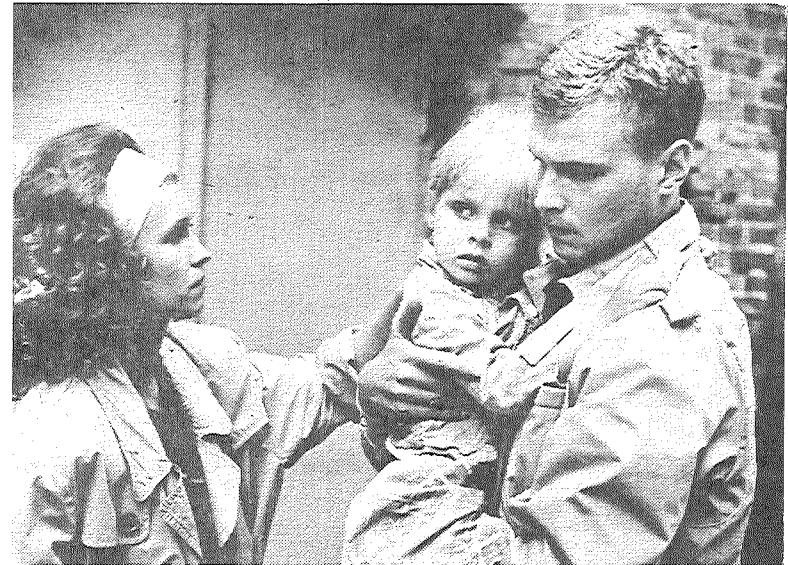
Redakcijas adrese: 228273 Preiļu rajona Riebiņu ciemā, agrofirmā «Krasnij Oktjabrj». Telefoni — redaktoram 56652. Nodāļu vadītājiem — 56732.

Met. 1140
Pasūt. 8051

Iespējots Latvijas PSR Valsts izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā. Formāts — 1 nosacīta iespiedloksne.

AGROFIRMAS KINONAMĀ

«Apstākļu sakritība»

Tā saucas jaunā Rīgas kinostudijas mākslas filma, ko skatīsim 25. decembrī.

Kas šis ir par darbu?

Sena tautas gudrība māca: «Labāk vienreiz redzēt, nekā simtreiz dzirdēt». Tai pievienojas arī šī darba režisors Vija Beinerte:

— Mēdz uzskaitīt, ka filmā galvenais ir realitātes ilūzija. Mani interese cits kino. Tāds, kas, neslēpjot

savu spēles dabu, spēj panākt, lai ēnu rotātu uz ekrāna klūtu skatītājam par GARĪGU REALITĀTI. Un tālab nav tik svarīgi, ko režisors sakā pirms filmas, galvenais — ko skatītājs teiks pēc tās.

ATTĒLOS: kadri no jaunās mākslas filmas «Apstākļu sakritība».

Jāņa PILSKALNA foto
Rīgas kinostudijā

APSVEIKUMS DZIVES JUBILEJĀ

Jo nav nekur vairs otrs zemes tādas,
Kur noreibst sirds, bet krūtis viegli
dvašo;
Un tāpēc cilvēks cīnās, mil un strā-
dā —
Cik stipra zeme, tāk mēs stipri paši.
Jeronīms Stūlpāns

Sveicam 55 gadu jubilejā
VENERANDU ERTU,

novēlam labus panākumus dzīvē, visu
labo ieceru piepildījumu!

Agrofirmas «Krasnij Oktjabrj»
valde un sabiedriskās organi-
zācijas

AGROFIRMAS RŪPNIECĪBAS UZNĒMUMU KOLEKTIVU ĒRTĪBĀM

Agrofirmas arodbiedrības komitejas priekšsēdētāja apmeklētājus pieņem
oīri
siera rūpnīcā no pulksten 10.00
līdz 12.00,
linu fabrikā no pulksten 13.00
līdz 14.30,
cietes rūpnīcā — no pulksten 15.00
līdz 16.00.

Redaktors A. RĀNCĀNS